

Kokousmuistio

Paikkatietoasiain neuvottelukunnan kokous

Aika: Perjantai 27.9.2013 klo 12:30-15:00
Paikka: Pihapaviljonki, nh. 375, Snellmaninkatu 5 (sisäpiha), Helsinki
Läsnä: **Puheenjohtaja:**

Antti Vertanen, maa- ja metsätalousministeriö

Jäsenet (tai henkilökohtaiset varahenkilöt):

Juha Vuorimies, ympäristöministeriö

Juha Haataja, opetus- ja kulttuuriministeriö

Mirja Metsälä, Espoon kaupunki

Jan Juslen, Liikennevirasto

Kai Karsma, työ- ja elinkeinoministeriö

Jarmo Kohonen, Geologian tutkimuskeskus

Ari-Pekka Dag, sisäasiainministeriö

Tarja Riihisaari, Ilmatieteen laitos

Kristiina Soini, Suomen ympäristökeskus

Marja Tammilehto-Luode, Tilastokeskus

Seppo Öörni, liikenne- ja viestintäministeriö

Asiantuntijat:

Pekka Halme, Maanmittauslaitos

Tapani Sarjakoski, Geodeettinen laitos

Sihteerit:

Panu Muhli, Maanmittauslaitos

Timo Aarnio, Maanmittauslaitos

Kutsuttuna asiantuntijana

Olavi Köngäs, Netum Oy (asialistan kohta 4)

Jaana Mäkelä, Aalto-yliopisto (asialistan kohta 11)

Poissa:

Anne Kauhanen-Simanainen, valtiovarainministeriö

Juha Saarentaus, Sito Oy

Sami Heikkilä, puolustusministeriö

Sari Kauppinen, sosiaali- ja terveysministeriö

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat tervetulleiksi.

Todettiin, että Panu Muhli MML:n paikkatietoinfratiimistä ja Inspire-sihteeristöstä toimii jatkossa pääsihteerinä neuvottelukunnan kokouksissa. Panu esittäytyi.

1. Asialistan hyväksyminen

Asialista ([liite 1](#)) hyväksyttiin sillä muutoksella, että kärkihankkeiden toiminnan käynnistämisen yhteydessä käsitellään myös paikkatietostrategian päivityksen tilanne.

2. Edellisen kokouksen muistion tarkistaminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 13.6.2013 [muistio](#) muutoksitta.

Huomautettiin, että edellisen muistion kirjauksen mukaan paikkatietostrategian päivityksen yhteydessä olisi hyvä kuulla Tivitin lisäksi myös toista shokkia eli energia- ja ympäristöalan Cleen Oy:tä. Tiedustellaan Olavi Könkäältä, onko kyseistä tahoja kuultu.

3. Laajennetun sihteeristön toiminnan käynnistyminen

Sihteeri esitteli lyhyen yhteenvedon neuvottelukunnan laajennetun sihteeristön järjestäytymiskokouksesta 16.9.2013 ([liite 2](#)).

Sihteeristön puheenjohtajana toimii Jari Reini Maanmittauslaitoksesta. Jari on paikkatietoinfran uusi vastuualuepäällikkö. Panu Muhli toimii sekä laajennetun sihteeristön sihteerinä että läsnäolevana sihteerinä (ns. pääsihteerinä) Patinen kokouksissa. Panun lisäksi Patinen kokouksiin osallistuu laajennetusta sihteeristöstä toinen henkilö kiertävänä sihteerinä riippuen kulloinkin käsiteltävistä asioista.

Sihteeristön kokouksiin osallistuu lisäksi Paikkatietoverkoston puheenjohtaja Kimmo Soukki.

Sihteeristön päätehtäviä on kärkihanketyön tukeminen. Jokainen sihteeristön jäsen on valinnut ”oman” kärkihankkeensa kiinnostuksensa mukaan ja valmistautuu toimimaan ko. hankkeen sihteerinä.

MML on kilpailuttanut paikkatietoinfraan liittyvää konsultointityötä laajennetussa sihteeristössä ja Patinassa tehtävän työn tueksi. Hanselin puitejärjestelyssä toteutetun kilpailutuksen voitti Netum Oy, joka tarjosi konsultointitehtävään Antti Rainiota. MML tekee konsultille tarvittavat toimeksiannot, joiden kautta tilataan pääasiassa valmistelevaa taustatyötä. Konsultti ei osallistu suoraan laajennetun sihteeristön tai Patinen toimintaan muutoin kuin tarvittaessa toimeksiantojen tulosten esittelyä varten. Konsultin keskeisiä tehtäväalueita ovat mm. vaikuttajaviestintä ja Inspire-toimeenpanon tuki.

Laajennettu sihteeristö kokoontuu aina ennen seuraavaa Patinen kokousta asioiden valmistelua varten. Seuraava kokous on loka-marraskuussa.

4. Kärkihankkeiden toiminnan käynnistäminen Paikkatietoverkoston kanssa

**Kärkihankkeet: Strategia, Viestintä ja osallistaminen, Avoin paikkatieto
Hankkeiden puheenjohtajien nimeäminen
Hankkeiden toimintasuunnitelmien tarkentaminen**

Puheenjohtaja ja sihteerit esittelivät kärkihankkeiden [toimintamallia ja -suunnitelmaa](#). Kunkin hankkeen osalta muodostetaan ns. työvaliokunta, jonka puheenjohtaja nimetään neuvottelukunnasta, varapuheenjohtaja Paikkatietoverkoston ja sihteerit laajennetusta sihteeristöstä.

Kolmen alun perin ehdotetun hankkeen lisäksi on esitetty paikkatiedon laadunhallintaa yhdeksi kärkihankkeeksi. Ehdotus liittyy laadunhallintaa koskevan Julkisen hallinnon suosituksen JHS 160 alkamassa olevaan päivitysprosessiin. Asiaan palataan siinä vaiheessa, kun Antti Jakobssonilla (MML) työn alla oleva ehdotus laadunhallinnan kehittämisestä on saatu kommentoitavaksi loppuvuoden kuluessa.

Todettiin, että Strategia-kärkihankkeen tavoitteena on tarkistetun kansallisen paikkatietostrategian toimeenpano ja sen seuranta. Kaksi muuta kärkihanketta Viestintä sekä Avoin paikkatieto tulevat puolestaan suoraan kansallisesta strategiasta.

Keskusteltiin Avoin paikkatieto -hankkeen toimintasuunnitelman ensimmäisestä virkkeestä ”Verkosto edistää paikkatiedon avaamista ja avoimen paikkatiedon hyödyntämistä”. Tällä muotoilulla rajaudutaan vain avoimen paikkatiedon hyödyntämisen edistämiseen. Esitettiin harkittavaksi sanamuodon muutosta esim. muotoon ”Verkosto edistää paikkatiedon saatavuuden ja käytettävyyden helpottamista”, jonka myötä korostettaisiin kaiken paikkatiedon, ei vain avoimen paikkatiedon merkitystä.

Keskusteltiin kärkihankkeiden aikataulutuksesta. Esitettiin kysymys, voisivatko kärkihankkeet olla pituudeltaan rajattuja. Todettiin, että tarkistettava kansallinen paikkatietostrategia on voimassa vuoteen 2020 asti, mutta kärkihankkeiden tulee olla kestoiltaan määrämittäisiä, etteivät ne jäisi ”kellumaan”.

Päätettiin, että ehdotetut kolme kärkihanketta ulottuvat ensi vaiheessa vuoden 2014 loppuun asti. Tavoitteena on arvioida joka vuosi kärkihankkeiden etenemistä ja päättää vuosittain

hankkeiden mahdollinen jatko. Lisäksi voidaan käynnistää tarpeen mukaan uusia kärkihankkeita.

Keskusteltiin kärkihankkeiden omistajuudesta ja resursoinnista. Onko olemassa riski, että hankkeiden omistajuus ja vetovastuu jäävät epäselväksi? Neuvottelukunnalla ei ole osoittaa erillisiä resursseja hankkeiden toiminnalle.

Todettiin, että kärkihankkeita ohjaa neuvottelukunta. Paikkatietoverkostosta tulee käytännössä "taistelupari", ja verkoston odotetaan tarjoavan jäsenistönsä kautta resursseja käytännön työhön. Laajennettu sihteeristö puolestaan fasilitoi hankkeiden toimintaa.

Keskeistä on kaikkien osapuolien sitouttaminen ja osallistaminen kärkihankkeisiin.

Päätettiin, että kaikki neuvottelukunnan jäsenet osallistuvat kärkihankkeiden toimintaan.

Kärkihankkeiden puheenjohtajiksi ehdotettiin seuraavia henkilöitä:

- Avoin paikkatieto: Anne Kauhanen-Simanainen, VM
- Strategia: Jarmo Kohonen, GTK
- Viestintä ja osallistaminen: Tarja Riihisaari, IL

Kaikkien neuvottelukunnan jäsenten odotetaan ilmoittavan osallistumisestaan vähintään yhden kärkihankkeen toimintaan. Tieto toimitetaan sihteerille viikon kuluessa. Tämän jälkeen vahvistetaan myös puheenjohtajien valinta.

Seuraavaksi kärkihankkeiden odotetaan tarkentavan alustavia toimintasuunnitelmia. Tämä edellyttää Paikkatietoverkoston organisoitumista (ohjausryhmän järjestäymiskokous lokakuussa), minkä jälkeen hankkeiden työvaliokunnat voivat järjestäytyä. MML hoitaa Inspire-sihteeristön puolesta kärkihankkeille virtuaalityötilat. Laajennetusta sihteeristöstä tulee vähintään yksi "tukihenkilö"/sihteeriksi kullekin kärkihankkeelle.

Päätettiin, että tarkistetut toimintasuunnitelmat käsitellään neuvottelukunnan seuraavassa kokouksessa. Kärkihankkeet voivat tällä välin täsmentää ja muokata toimintasuunnitelmiin kirjattuja tehtäviä ja tarvittaessa "reivata kurssia" harkintansa mukaan esim. tarkistettavan paikkatietostrategian näkökulmasta.

4b. Paikkatietostrategian päivitys - yhteenveto kommenttikierroksen tuloksista

Olavi Köngäs Netum Oy:stä esitteli päivitettävänä olevan paikkatietostrategian kommentointikierroksen tuloksia, ks. [liite 3](#).

Strategian visiota, tavoitteita ja toimenpiteitä työstettiin kesän aikana strategiaryhmässä. Strategia päivityksen tilanne esiteltiin myös Inspire-verkostolle kesäkuun vuosikokouksessa.

Tarkistetun strategian luonnos oli syyskuun alkupuolella Paikkatietoverkoston kommentoitavana. Kommenttien pohjalta strategian sisältö taustamuistioineen koottiin 27.9. loppuraportiksi.

Todettiin, että voimassaolevan strategian visio, päämäärät ja tavoitteet ovat edelleen pääosin relevantteja, joten niitä lähinnä täsmennettiin ja ajantasaistettiin. Lisäksi tarkennettiin strategian toteuttamisen keinoja eli tavoitteita toteuttavia toimenpiteitä, joita ei ole nykyisessä strategiassa.

Vision osalta olennaisin muutos on siinä, että paikkatietoinfrastruktuurin sijasta puhutaan yleisemmin paikkatiedosta ja palveluista, koska pelkkä infrastruktuuri sinänsä ei tuo hyötyjä.

Ensimmäisen linjauksen osalta ehdotetaan tavoitteeksi seuraavaa: "Julkisen hallinnon ja yritysten paikkatieto on laadukasta, helposti käytettävissä ja se vastaa käyttäjien tarpeita". Uudelleenmuotoilulla haluttiin korostaa sitä, että paikkatietoa tuottavat myös yritykset, joten ei ole järkevää rajata strategiaa vain julkiseen sektoriin.

Mainitun tavoitteen saavuttamiseksi esitetään uusia toimenpiteitä, jotka liittyvät yhteisöllisten menetelmien käyttöön paikkatiedon keruussa ja ylläpidossa (crowdsourcing) sekä aikaulottuvuuden huomioiminen aineistojen hallinnassa.

Huomautettiin, että nykyisen strategian mukaisessa tavoitteessa ei mainita erikseen julkista sektoria, joten uuden muotoilun mukaisessa tavoitteessa voidaan kaventaa laadukkaan paikkatiedon tarjoajien ryhmää.

Linjaus 2:n mukainen ehdotus tavoitteeksi kuuluu seuraavasti: ”Paikkatietoa käyttämällä tehostetaan toimintaa ja parannetaan palveluja”. Uusina toimenpiteinä esitetään paikkatietopalveluiden käytettävyyden parantamista sekä viestimistä paikkatiedon hyödyntämismahdollisuuksista.

Kolmanneksi tavoitteeksi uudistettavassa strategiassa esitetään seuraavaa: ”Toimiva yhteistyö laajentaa ja tehostaa paikkatiedon tuottamista, ylläpitoa ja hyödyntämistä sekä luo edellytyksiä tutkimus- ja innovaatiotoiminnalle”. Toimenpiteiden osalta esitetään mm. paikkatiedon tuottajien ja palveluyritysten yhteistyön parantamista, avoimen lähdekoodin hyödyntämistä sekä selvityksen laatimista paikkatiedon avaamisen yhteiskunnallisista vaikutuksista.

Kommentoitiin viimeisen toimenpiteen osalta, että OECD:n laatimaa kehystä verovaroin kustannetun datan avaamisesta voisi käyttää arviointityössä.

Keskusteltiin yhteistyön lisäämisestä. Todettiin, että kysymys ei ole työnjaon viilaamisesta vaan laajasti ottaen yhteistyön lisäämisestä ja tehostamisesta. Toivottiin, että toimenpiteet ovat mahdollisimman konkreettisia eivätkä jää liian geneeriselle tasolle.

Työnjaon puolesta erityisesti kunta-valtio -suhteessa yhteistyön laajentaminen ja tehostaminen päällekkäisen tiedon keruun välttämiseksi nähtiin tärkeänä.

Neljäs tavoite tarkistetussa strategiassa on kirjattu muotoon ”Hyvä osaaminen luo edellytykset paikkatietojen hyödyntämiselle ja paikkatietoinfrastruktuurin kehittämiseksi”. Toimenpiteinä tulee kehittää paikkatietoalan ylimmän koulutusasteen koulutusta ja edistää paikkatietojen hyödyntämisen saamista osaksi kansalaistaitoja.

Tutkimussektorin osalta oli havaittu vaikeaksi puristaa strategiaan em. tavoitteeseen liittyviä konkreettisia toimenpiteitä.

Strategian tarkistuksen **jatkotoimina** ehdotettiin painetun esitteen julkaisemista sekä laajemman loppuraportin julkaisemista sähköisessä muodossa (pdf).

Viestintätoimien puolesta vaikuttajaviestintä nähtiin tärkeäksi. Tähän tehtävään olisi luonteva hyödyntää MML:n toimeksiannosta konsultti Rainion osaamista.

Esitettiin lisäksi kysymys siitä, miten voitaisiin tukea hallituksen rakennepoliittikan toteuttamista paikkatietonäkökulmasta. Todettiin, että nyt olisi oivallinen hetki viedä konkreettinen paikkatietoon liittyvä yhteistyöhanke rakennepoliittiseksi hankkeeksi perustuen strategian toimenpide-ehdotuksiin. Tätä varten tarvitaan kuitenkin lisää konkreettisia toimenpiteitä strategian toteuttamiseksi.

Yleisenä huomiona todettiin, että moni strategian tavoitteista liittyy sisäänrakennettuna avoimen paikkatiedon kärkihankkeeseen ilman, että avointa dataa on suoraan mainittu tavoitteissa. Asia liittyy myös kärkihankkeesta kokouksen alkupuolella käytyyn keskusteluun, jossa avoin tieto käsitettiin laajemmin kuin esim. vain avoimina lisensseinä. Tärkeää on keskittyä datan käytön esteiden poistamiseen laajemmassa perspektiivissä

Todettiin, että strategian osalta viestikapula siirtyy sihteeristölle ja Paikkatietoverkostolle kärkihankkeen valmistelua varten.

Päätettiin, että tarkistettu strategia voidaan julkaista ehdotetun mukaisesti huomioiden keskustelussa esitetyt kommentit.

Pyydettiin myös välittämään Riitta Teinirannalle erityiskiitokset osallistumisesta strategiatyöhön.

5. Paikkatietoinfrastruktuurin yleinen kehittyminen

Ajankohtaisia asioita Inspire-toimeenpanon tilanne

Sihteeri esitteli Inspire-toimeenpanoon ja paikkatietoinfran kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia asioita, ks. tarkemmin [liite 4](#).

Komission asetusta paikkatietojen yhteentoimivuudesta tullaan päivittämään, todennäköisimmin vielä kuluvan vuoden aikana. Asetusmuutos koskee liitteiden II ja III tietotuotemäärittelyjen voimaansaattamista.

Inspire-latauspalveluiden teknisestä ohjeesta on ilmestynyt [päivitetty versio](#) elokuussa. Paikkatiedon laadunhallinnasta JHS 160 on käynnistymässä päivitystyö.

Komission asettama MIG-ryhmä (Maintenance and Implementation Group) on aloittamassa työnsä, ks. tarkemmin kohta 7.

Toimeenpanon etenemisen osalta todettiin, että Paikkatietohakemistossa on tallennettuna hakupalveluun 456 metatietokuvailua, joista 387 on aineistokuvailuja ja 68 palvelukuvailuja.

Rajapintapalveluissa on tarjolla Paikkatietohakemiston tietojen mukaan 616 WMS-karttatasoa sekä 59 paikkatietotuotetta WFS-rajapinnoilla. Lisäksi n. 20 valtakunnallista aineistoa on tarjolla ladattavaksi Atom-syötteiden avulla.

Valtaosa metatiedoista on kuvattu Inspire-velvoitteiden mukaisesti. Sen sijaan katselupalveluista vain n. 20% läpäisee Inspire-validointitestin. Latauspalveluista yksikään rajapinta ei täytä Inspire-vaatimuksia.

Sihteeri ehdotti, että Inspire-sihteeristö alkaisi ylläpitää ajantasaista tilannekuvaa Inspire-toimeenpanosta Paikkatietoikkunassa. Tilannekuva sisältäisi jokaisen tiedontuottajan ja Inspire-aineiston osalta tiedot siitä, onko laadittu metatiedot ja toteutettu katselu- ja latauspalvelut sekä ovatko ne Inspire-vaatimusten mukaisia.

Inspire-vaatimustenmukaisuuden validointiin on kehitteillä testaustyökalu pohjoismaisena yhteistyönä. Lisäksi saadaan päivittäin tiedot komission suorittamasta automaattivalidoinnista.

Tiedusteltiin Paikkatietoikkunassa karttatasovalikossa näkyvistä ”liikennevaloista” ja niiden suhteesta Inspire-validointiin. Kyse on linkityksestä Spatineo Oy:n toteuttamaan rajapintojen monitorointipalveluun. Palvelun avulla on mahdollista seurata rajapintojen saatavuutta sekä palvelun antamien metatietojen Inspiren mukaisuutta. Palvelu on maksullinen.

6. Inspire-tietotuoteryhmien työn tilannekatsaus

Sihteeri esitteli tiivistelmän seitsemän Inspire-tietotuoteryhmän työn etenemisestä. Ryhmät koostuvat Inspire-velvoitetuista paikkatiedon tuottajista, jotka laativat suunnitelmaa Inspire-määrittelyiden (liitteet II ja III) mukaisten tietotuotteiden koostamisesta ja tarjoamisesta teemakohtaisesti.

Työ alkoi teemoihin liittyvien paikkatietoaineistojen tunnistamisella siten, että lähtökohtana oli viimeisin [Inspire-aineistoluettelo](#). Tämän jälkeen käynnistyi kansallisten aineistojen

tietomallien vertailu Inspire-määrittelyiden mukaisiin malleihin nähden. Vertailun tulokset sekä suunnitelma tietotuotteen tarjoamisesta (vastuunjako, tietotuotteen koostaminen tekniset ratkaisut, rajapintojen tarjoaminen) kirjataan teemakohtaiseen tietotuotesuunnitelmaan.

Tarkemmat tiedot kunkin ryhmän etenemisen tilanteesta sekä työssä kohdatuista erityishaasteista on esitetty [liitteessä 5](#).

Yhteenvetona voitiin todeta, että työ on edennyt vaihtelevasti. Useissa ryhmissä jo edetty tietotuotesuunnitelman kirjoittamisvaiheeseen, mutta toisaalta joidenkin teemojen osalta aineistojen tunnistaminen on edelleen kesken. Haasteena on sekä vastuorganisaatioiden tunnistaminen että työhön aktivoiminen/motivoiminen.

Määrääjäksi suunnitelmien valmistumiselle on kaavailtu v. 2013 loppua, mutta käytännössä työtä ei tulla saamaan valmiiksi vuodenvaihteeseen mennessä ainakaan kaikkien ryhmien osalta.

Tietotuotteiden tarjoamisen määräaika on liitteiden II ja III osalta vuonna 2020 - riippuen milloin asetusmuutos lopulta tulee voimaan ja 7 vuoden siirtymäajan laskenta käynnistyy.

Huomautettiin kuitenkin, että uusien aineistojen kohdalla Inspire-tietomallin mukainen tietotuote tulee olla saatavilla jo 2 vuoden kuluessa aineiston syntymisestä. Tämän veloitteen soveltamisesta ei ole kuitenkaan toistaiseksi käytännön esimerkkejä.

Esitettiin kysymys mahdollisesta 2 vuoden siirtymäajan soveltamisesta MML:n laserkeilausaineistoon. Todettiin, että laserkeilausaineiston pohjalta tehty uusi 2m korkeusmalli on liitteen II Korkeus-teeman piiriin kuuluva olemassa oleva aineisto, johon sovelletaan 7 vuoden siirtymäaika.

Huomautettiin vielä, että pääkaupunkiseudulta on tulossa olemassa olevan maankäytön aineisto. Tämä huomio liittyi tietotuoteryhmä 2:n (Maankäyttö/Maanpeite) kohdalla esitettyyn tietoon, jonka mukaan Suomessa ei olisi lainkaan Inspiren piiriin kuuluvia aineistoja toteutuneesta maankäytöstä.

7. EU:n komission esitykset

Puheenjohtaja esitteli Inspire-toimeenpanoon liittyviä komission esityksiä ja hankkeita.

Toimeenpanosäännöt: Spatial Data Services and Invoke -asetuksen ja teknisen ohjeistuksen luonnosten kommentit komissiolle

Uuden lainsäädännön osalta työn alla on edelleen paikkatietopalveluita koskeva uusi toimeenpanosääntö. Tämän Spatial Data Services and Invoke -asetuksen ja teknisen ohjeistuksen luonnokset olivat jäsenmaissa kommenttikierroksella 13.9. saakka.

Toimeenpanosäännön tarpeellisuutta on kyseenalaistettu alusta lähtien. Ydinkysymys on ollut se, tarvitaanko erillistä toimeenpanosääntöä myös sellaisille paikkatietopalveluille, jotka eivät ole rajapintapalveluita (= verkkopalveluita Network services). Lisäksi käynnistyspalveluiden (Invoke services) merkitys ja toimintaidea ovat olleet epäselviä. Komissio päätti kuitenkin käynnistää toimeenpanosäännön valmistelun.

Luonnosesitys koskee sekä nykyisiä verkkopalvelurajapintoja että "muita paikkatietopalveluita, jotka organisaatio on itse nimennyt Inspiren piiriin kuuluviksi" (sihteerin vapaa suomennos). Toimeenpanosäännön laajuuden tulkinta herättäneet vielä keskustelua.

Paikkatietopalvelut jaetaan lisäksi käynnistettäviin ja ei-käynnistettäviin palveluihin. Luonnosesityksen mukaan "käynnistettävä paikkatietopalvelu" (invocable SDS) on palvelu, josta on laadittu metatiedot, palveluun voidaan kytkeytyä tietoverkossa (access point

available) ja palvelusta on saatavissa tekninen dokumentaatio, jonka avulla palvelun voi käynnistää. Metatiedon on siis tarjottava avaimet käynnistämiseen.

Toimeenpanosääntö on tuomassa myös kaikkiin palvelumetatietoihin uuden pakollisen elementin (category).

Suomesta ei tullut ainuttakaan kommenttia toimeenpanosäännön luonnokseen. Tutustuttiin lyhyesti Ruotsista saatuihin kommentteihin, ks. [liite 6](#), jotka liittyvät verkkopalveluiden asemaan suhteessa paikkatietopalveluiden käynnistettävyyteen sekä vaatimukseen metatietokuvailusta, jotta palvelu olisi luettavissa Inspire-mielessä paikkatietopalveluksi.

**INSPIRE-kehittämistyön käynnistyminen:
MIG-työn alkaminen (Maintenance and Implementation Group)
Inspiren Pool of Experts -ilmoittautuminen käynnissä**

Komissio on asettanut jäsenmaiden edustajista koostuvan MIG-ryhmän, jonka tehtävänä on ohjata Inspire-toimeenpanoon liittyvien asetusten ja teknisen ohjeistuksen täydentämistä ja korjaamista. Lisäksi voidaan käynnistää uusia toimeenpanon edistämiseen liittyviä työaiheita.

Suomen edustajat ryhmässä ovat Antti Vertanen, MMM ja Jari Reini, MML. Ensimmäinen MIG-ryhmän tapaaminen on 14.10. Kööpenhaminassa. Jäsenmaita on pyydetty toimittamaan etukäteen ehdotuksia työaiheiksi. Excel-taulukkopohja ehdotusten laatimiseen on toimitettu myös Patinelle ([liite 7](#)).

Päätettiin, että sihteeristö ja puheenjohtaja pohtivat yhdessä mahdollisia työaiheita, jotka toimitetaan MIG-ryhmälle ennen kokousta 11.10. mennessä.

Lisäksi on käynnistetty ilmoittautuminen yhteiseurooppalaiseen Pool of Experts'iin (PoE), joka toimii MIG:n resurssina eri työaiheisiin liittyvälle valmistelutyölle. Käytännössä PoE:stä tullaan kutsumaan asiantuntijoita työryhmiin henkilöiden profiilin (CV) perusteella.

Organisaatioita pyydetään kannustamaan paikkatietoasiantuntijoitansa ilmoittautumaan mukaan Pool of Experts'iin, jotta Suomesta saadaan mahdollisimman aktiivista osallistumista toimintaan. Sihteeristö toimittaa lokakuussa lisätietoja ilmoittautumisprosessista. Ks. myös <http://inspire.ec.europa.eu/index.cfm/pageid/5160>

Syksyn EU-kokoukset

Euroopan ympäristökeskuksessa Kööpenhaminassa pidetään lokakuun puolivälissä useita Inspire-toimeenpanoon liittyviä kokouksia seuraavasti:

- 14.10. MIG-ryhmän aloituskokous
 - o Vertanen osallistuu
- 15.10. INSPIRE Monitoring and Reporting Workshop
 - o Inspire-sihteeristö osallistuu
- 16.10. EIONET National Focal Point -meeting
 - o Ainakin YM/SYKE:n edustajia osallistumassa
- 17.10. ISA-kokous (Interoperability solutions for European public administrations working group on spatial information and services)
 - o Suomen edustus toistaiseksi epäselvä

Inspire-komitean seuraavasta kokouksesta ei ole vielä tietoa, mutta todennäköisimmin kokous on tulossa joulukuussa.

EU:n selvityspyyntö INSPIRE-direktiivin voimaansaattamisesta (EU PILOT 4975/13/ENVI)

Patinen kesäkuun kokouksessa luonnoksena esillä ollut Manner-Suomen vastaus selvityspyyntöön direktiivin voimaansaattamisesta kansallisessa lainsäädännössä toimitettiin komissiolle ennen kesälomia. Vastauksessa todetaan kansallisen lainsäädännön puutteista mm. se, että paikkatietopalveluita (SDS) ei ole mainittu kansallisessa lainsäädännössä.

Yleisesti ottaen kansallisesti on ollut tavoitteena kirjoittaa lainsäädäntöön mahdollisimman vähän sellaisia elementtejä, jotka tulevat jo komission asetusten kautta sellaisenaan voimassaolevaksi lainsäädännöksi Suomessa.
Toistaiseksi ei ole saatu komissiolta palautetta vastauksesta.

Lisäksi Ahvenanmaa on vastannut itsenäisesti suoraan komissiolle. Esiteltiin Ahvenanmaan lähettämä vastaus.

Laki ja asetus paikkatietoinfrastruktuurista - päivitys keväällä 2014 Kansallisen aineistoluettelon päivittäminen suhteessa lain/asetuksen muutokseen

Todettiin, että päivitysprosessin eteneminen riippuu pitkälti komission vastauksesta edellä mainittuun, komissiolle toimitettuun selvitykseen.

8. Kansalliset soveltamisohjeet

Julkisen hallinnon paikkatiedon viitearkkitehtuuri -tilanne

Kesäkuun kokouksessa esitelty [versio 0.8](#) on edelleen tuorein julkaistu versio. Viitearkkitehtuurin jatkotyöstäminen riippuu nyt paljolti VM:stä, koska eri viitearkkitehtuurien yhteentoimivuus on keskeistä, eikä paikkatiedon viitearkkitehtuuria voi siten viimeistellä itsenäisesti.

JHS-työ

Uusi paikkatiedon JHS-työaihe on Paikkatiedon yksilöivät tunnisteet. Työtä vetää Esa Tiainen, MML. Työaihe liittyy vahvasti myös Inspiren edellyttämiin yksilöiviin resurssitunnisteisiin, joiden muodostaminen ja elinkaari ovat vielä auki. Todettiin, että työaihe on haastava kaikkinäkökulmineen.

JHS 160 Paikkatiedon laadunhallinta on menossa päivitettäväksi. Asia oli esillä jo kohdassa 4 Kärkihankkeet.

Lisäksi on ollut alustavasti esillä metsätietoon liittyvän JHS:n laatiminen.

9. Aloitteet ja lausunnot

Komission kysely paikkatiedon hyödyntämisestä julkishallinnossa (EULF Survey on use and integration of location information within e-Government) - Patinen kommenttikierroksen tulosten esittely

Sihteerä esitteli ISA-ohjelmaan kuuluvasta EULF-hankkeesta lähetetyn kyselyn, [liite 8](#), jolla on pyydetty jäsenvaltioita kertomaan miten paikkatietoa hyödynnetään julkishallinnossa. Kyselyyn on pyydetty vastauksia Patinen organisaatioilta 27.9. mennessä.

Kyselyn päätavoitteena on paikkatiedon hyödyntämisen nykytilan kartoitus jäsenmaiden julkisen hallinnon sekä sisäisissä prosesseissa että sähköisissä palveluissa. Lisäksi kyselyssä pyydetään näkemystä siitä, minkälaisia esteitä hyödyntämiselle on olemassa ja mitä toimia tarvittaisiin paikkatiedon hyödyntämisen tehostamiseksi.

Vastaukset kyselyyn on saatu Tilastokeskukselta ja Liikennevirastolta. Sihteerin totesi, että kahden vastauksen otoksella ei ole mahdollista tehdä yhteenvetoa tai koostetta vastauksista. Todettiin, että toimitetaan vastaukset sellaisenaan kyselyn lähettäjälle.

10. Muut asiat

Paikkatiedon tutkimus- ja kehityskeskusten muodostaminen osana valtion tutkimuslaitosuudistusta

Puheenjohtaja esitteli valtion tutkimuslaitosuudistuksen MMM:n hallinnonalan paikkatietotoimintoja koskevan hankkeen eli ns. ELMA:n tilanteen. VN:n periaatepäätöksen mukaan Geodeettinen laitos, Maanmittauslaitoksen Inspire-asiat ja paikkatietojen yhteiskäytön edistämiseen ja kehittämiseen liittyvä toiminta, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimialariippuvat tietojärjestelmät ja niiden kehittäminen yhdistetään Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämissivoksi vuoden 2015 alusta lukien.

Käytännössä MMM valmistelee päätöstä toteutettavaksi siten, että GL:n tutkimus- ja kehittämistehtävät sekä MMM/TIKE kehittämistehtäviä liitetään osaksi Maanmittauslaitosta, jonka yhteyteen muodostetaan Paikkatiedon tutkimus- ja kehittämissivoksi. MML vetää ELMA-projektin toteuttamista siten, että suunnitelmat on tarkoitus valmistella vuoden vaihteeseen mennessä.

Projektista tiedotetaan lisää loppuvuoden kuluessa.

Forge / JulkICT Lab

Sihteerin esitteli lyhyesti Forgen ja sen osana toimintansa aloittavan JulkICT Labin tilannetta, ks [liite 9](#).

Forge on LVM:n vajaalla 4 Me:lla rahoittama digitaalisten palveluiden kehityslaboratorio, josta vastaa Digile eli entinen Tivit. Forgen pilvipalveluympäristöä operoi CSC.

Yksi Forgen ns. palvelumuotoilupajoista on JulkICT Lab, jossa on tavoitteena luoda julkisen hallinnon palvelukehittämisen ja innovaatiotoiminnan alusta. Alustan on tarkoitus hyödyntää myös avattavia tietovarantoja pilvipalveluna. Labin toimikausi kestää vuoden 2014 loppuun.

Labissa toteutetaan palvelujen kehittämisalusta, jossa voidaan kokeilla uusia toimintatapoja ja tuottaa palvelukehittämisen menetelmiä. JulkICT Labin visio paikkatietonäkökulmasta fokuoittuu paikkatiedon viitearkkitehtuurin mukaan toteutettuun yhteentoimivaan, avoimeen lähdekoodiin ja avoimeen dataan sekä pilvipalveluihin perustuvaan testaus-, kehitys- ja oppimisympäristöön.

Syksyn kuluessa etsitään kumppaneita Labiin sekä julkisesta hallinnosta että yrityssektorilta laatimaan konkreettisia toteutussuunnitelmia palveluiden pilotoimiseksi.

Lisätietoa [FORGE:n sivuilla](#).

Keskustelu neuvottelukunnan osallistumisesta paikkatietojen/maastotietojen vaikuttavuutta koskevaan tutkimushankkeeseen vertailuryhmänä

Jaana Mäkelä Aalto-yliopistosta esitteli maastotietojen käytön yhteiskunnallisia vaikutuksia koskevan tutkimushankkeen etenemistä. Hankkeeseen liittyvässä Delfoi-asiantuntijapaneelissa on mukana 20 osallistujaa, jotka vastaavat kysymyksiin paikkatietojen käytön globaaleista trendeistä, yhteiskunnallisista muutostekijöistä Suomessa, maastotietojen käyttöalueista sekä käytön vaikutuksista. Taustalla on MML:n maastotietojen avaaminen.

Pohdittiin, voisiko menetelmä soveltua laajemminkin paikkatietojen vaikuttavuuden arviointiin, ei vain maastotietojen.

Mäkelä ehdotti Patinen jäsenille osallistumista referenssiryhmänä Delfoi-paneelille. Kyselyyn olisi tavoite vastata 30.9. alkavalla viikolla, ja vastaukset käsitellään lokakuun aikana.

Päätettiin avata kysely kaikille Patinen jäsenille siten, että kukin vastaa mahdollisuuksien mukaan. Kyselyä jatketaan 7.10. alkavalle viikolle. Sihteeri toimittaa Patinen jäsenten sähköpostiosoitteet Mäkelälle.

Paikkatiedon kypsyysmallin tuotteistaminen Informaatio- ja neuvottelutilaisuus 15.10. Aalto-yliopistolla

Todettiin, että Patinen jäsenet ovat saaneet sähköpostitse kutsun osallistua kypsyysmallin tuotteistamiseen liittyvään infotilaisuuteen Aalto-yliopistolla 15.10.

Nordic Inspire -ryhmän kokous Islannissa 16-17.9

Yhteenveto pohjoismaisesta Inspire-kokouksesta päätettiin siirtää seuraavaan kokoukseen ajanpuutteen vuoksi.

Seuraava kokous

Kokouksen ajankohdaksi päätettiin joulukuu. Sihteeri järjestää Doodle-kyselyn ajankohdan valitsemiseksi.

[Paikkatietoasiain neuvottelukunta](#)